ΜΙΚΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΤΑΛΕΝΤΟ

[Ἀπ' τὴ ζωὴ τῆς Σάρας Μπερνὰρ]

Μιὰ φορά, σ' ἕνα χωριὸ τῆς Λάνδης εἶχε στηθῆ, στὴν πλατεῖα, μιὰ πρόχειρη σκηνή.

Ἔμελλε νὰ παίξῃ ἡ Σάρα Μπερνάρ. Γιατὶ ὄχι ; Ἀφοῦ ἔπαιξε στὰ μεγαλείτερα θέατρα τοῦ κόσμου, στὸ Παρίσι, στὸ Λονδῖνο, στὴν Κοπεγχάγη, στὴ Βέννη, στὴν Πετρούπολι, ἀφοῦ ἐγύρισε τὸν κόσμον ὅλο, καὶ τὴν ἐθαύμασαν βασιλεῖς, πρίγκηπες καὶ τραπεζῖτες, Εὐρωπαῖοι, Ἀμερικανοί, Κινέζοι καὶ Ἰάπωνες, ἦταν φυσικὸ νἀρθῆ καὶ στὸ χωριὸ αὐτό. Καὶ ὄχι πῶς ἐσταμάτησε ἐκεῖ, γιατὶ βρέθηκε τὸ χωριὸ στὸ δρόμο της, ὄχι. Τὸ ἐδιάλεξε γιὰ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν τέχνη της στοὺς δυστυχισμένους κατοίκους τοῦ ποὺ δὲν εἶχαν ἰδέαν ἀπὸ τέχνη. Κ' ἐπειδὴ οἱ χωριάτες ποὺ ἔτρωγαν μόνον ψωμὶ καὶ ρέγκα δὲν θὰ ἠμποροῦσαν νὰ πληρώσουν τὴν εἴσοδο, ἡ Σάρα παράγγειλε νὰ δοθῆ ἀπὸ ἕνα εἰκοσόφραγκο σὲ κάθε θεατή.

Ἐνῶ ἡ Σάρα ἐντυνόταν στὴ γωνία ἑνὸς σταύλου ποὺ εἶχε μεταβληθῆ στὸ πειὸ κομψὸ καμαρίνι, μιὰ ἀπὸ τὴς καμαριέρες της εἰσήγαγε μία νέα. Ἦταν ψηλή, ἀδύνατη, μὲ βαθειὰ μάτια καὶ ὠχρὸ πρόσωπο. Ντυμένη ἁπλᾶ, φαινόταν σὰν κόρη μικροεισοδηματίου ποὺ πῆγε νὰ ζήσῃ στὴν ἐξοχή.

— Κυρία, εἶπεν ἡ ἐπισκέπτρια, ἔρχομαι νὰ σᾶς ζητήσω κᾶτι ἀπρόοπτο. Ἀφῆστε με νὰ παίξω ἀπόψε στὴν θέσι σας, τὸ πρόσωπο τῆς Μαρίας Νόϊμπουργκ.

Ἡ Σάρα τὴν ἐκύτταξε σιωπηλή. Ἡ ἄλλη ξαναεῖπε, μιλῶντας γλήγορα :

— Νομίζω πῶς ἔχω ταλέντο. Ξέρω ὅλους τοὺς ρόλους σας καλά. Δόστε μου τὴν εὐκαιρία νὰ κάμω μιὰ δοκιμὴ καὶ θὰ σᾶς εὐγνωμονῶ αἰωνίως. Πρέπει ὅμως ν' ἀποφασίσετε γρήγορα γιατὶ δὲν μοῦ μένει καιρός. Ἐξ ἄλλου δὲν ὑπάρχει καμμία δυσκολία γιατὶ ἐδῶ πέρα κανεὶς δὲν σᾶς γνωρίζει. Σᾶς βεβαιῶ πῶς ἔχω ταλέντο.

— Εὐχαρίστως ! τῆς εἶπε ἡ Σάρα. Καὶ διέταξε νὰ ντύσουν τὴν ἄγνωστο.

Ἦταν κᾶτι ἀφάντυστον ἡ ἐπιτυχία ἐκείνης τῆς βραδυᾶς. Μόλις ἐπάτησε τὸ πόδι της στὴ σκηνὴ ἡ νέα ἔδειξε πῶς ἦταν ἀληθινὰ μεγάλη καλλιτέχνις. Ἴσως νὰ μὴν ἤξερε νὰ περιπατήσῃ ἢ νὰ καθήσῃ πολὺ τεχνικά, εἶχεν ὅμως τὴν ψυχὴν τῶν τραγικῶν ἡρωΐδων, καὶ ἡ ζωή της ἦτο σωστὸ τραγοῦδι. Μελαγχολικὴ ἡ ἐρωτολόγος ἦταν ἀπαράμιλλη. Καὶ πῶς ἀγκάλιαζε τὸν ἀγαπημένον της, καὶ πῶς ἀπεμάκρυνε τὰ χείλη της, ποὺ ἤθελαν ἐν τούτοις τὸ φιλί, καὶ πῶς ἐπέθαινε ! Ἐνθουσιασμένο τὸ πλῆθος ἐφώναζε «Σάρα ! Σάρα !» καὶ τὴν ἀνάγκασε νὰ βγῆ τέσσαρες φορὲς ἀλληλοδιαδόχως στὴν σκηνή, τὴν στρωμένη μὲ μικρὰ ἀγριολούλουδα...

Ἡ Σάρα ποὺ ἦταν σιωπηλὴ ὅσο ἐβάσταξε ἡ παράστασις, στὸ τέλος ἐρρίχτηκε στὸν λαιμὸ τῆς ἀγνώστου καὶ τῆς εἶπε :

— Εἶσθε ὑπέροχη ! Ἐλᾶτε μαζί μου,..

Ἀλλὰ ἡ νέα ἀπήντησε :

— Μὲ συγχωρεῖτε, κυρία. Πρέπει νὰ φύγω γρήγορα. Ἄκουσα νὰ χτυποῦν ἢ ἕνδεκα κι' ὁ πατέρας θ' ἀνησυχήσῃ.

Καὶ ὅταν ἐπέρασε γρήγορα τὸ ἁπλὸ φορεματάκι της ποὺ τὴν ἔδειχνε μιὰ ὁπωσδήποτε εὔπορη νοικοκυροπούλα, ἡ νέα ξαναεῖπε :

— Πρέπει νὰ ἐπιστρέψω. Σᾶς παρεκάλεσα νὰ μ' ἀφήσετε νὰ παίξω ἐπειδὴ ἤθελα νὰ πείσθῶ πῶς δὲν ἤμουν ἀνόητη καὶ πῶς μποροῦσα πράγματι νὰ μεταδώσω τὴν συγκίνησι. Τώρα εἶμαι βεβαία πῶς δὲν θὰ μοῦ ἦταν ἀδύνατον νὰ σᾶς φθάσω. Αὐτὸ μοῦ ἀρκεῖ. Τί περισσότερο θὰ πετύχαινα ἂν ἔιμπαινα στὸ θέατρο; Ἴσως μάλιστα νὰ εἶναι διπλὴ ἡ ἱκανοποίησις ὅτι ἀρνεῖται κανεὶς στὸν ἑαυτό του μιὰ δόξα ποὺ τὴν θεωρεῖ σχεδὸν βεβαία. Ἔχω ἄλλωστε καὶ καθήκοντα. Ὁ πατέρας μου εἶναι γέρος καὶ εἶμαι ἀπαραίτητη στὰ ὀρφανά μου ἀδελφάκια. Πρόκειται καὶ νὰ παντρευθῶ. Ὁ ἀραβωνιαστικός μου δὲν θὰ μάθῃ ποτὲ τίποτε γιὰ τὴν ἀποψινὴ ἱστορία κ' ἔτσι δὲν θἄχωμε καμμιὰ φιλονεικία. Ἴσως καὶ νὰ μὲ περιμένῃ τώρα σπίτι. Εἶπα πῶς θὰ ἐπήγαινα σὲ κάποια θεία μου. Ἄργησα πολύ. Καληνύχτα σας, κυρία, καὶ σᾶς εὐχαριστῶ θερμά.

Καὶ ἡ νέα ἔφυγε...

Ὅταν ἡ Σάρα ἐτελείωσε τὴν ἀφήγησιν της, εἶπα :

— Ποιὸς ξέρει, ἴσως καὶ νὰ μὴν εἶχε ἄδικο. Ἴσως ἡ γνώμη της νἆναι ἡ πειὸ σωστή.

—Ἄ ὄχι! εἶπε μὲ ὁρμὴ ἡ Σάρα. Ὡρισμένως ἀπατήθηκα. Ἡ κόρη αὐτὴ δὲν θὰ εἶχε ἀληθινὸ τάλαντο. Ἄλλως ἂν αἰσθανόταν τὴν δύναμι νὰ γίνῃ μεγάλη θὰ εἶχε καὶ τὴν ἀκατανίκητη ἐπιθυμία νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν δύναμί της αὐτή. Ὦ ! βέβαια ἐγελάσθηκα. Καὶ τὰ πλέον ἱερὰ καθήκοντα σβύνονται ἐμπρὸς στὴν ἀνάγκη νὰ φανῆ κανεὶς ὅ,τι εἶναι. Οὔτε ὁ φόβος τῆς ἐπικρίσεως οὔτε ἡ χίμαιρα τῆς περιφρονουμένης δόξης, οὔτε ὁ γέρος πατέρας, οὔτε τ' ἀδέλφια δὲν ἠμποροῦν νὰ φέρουν ἐμπόδια στὸ ν' ἀκολουθήσωμε τὸν προορισμό μας. Γίνεται κανεὶς κι' ἄθλιος κι' ἐλεεινὸς καὶ τιποτένιος γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ ἕνα του πόθο. Ὄχι, ἡ νέα ἐκείνη δὲν εἶχε τὴ φωτιὰ τοῦ ταλέντου μέσα της...

Κατοὺλ Μαντές

Παρουσιάσθη μιὰ νέα

ΕΜΜΕΤΡΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟ ΓΡΑΦΤΟ ΤΟΥ

(Παράδοσις Λευκαδία)

I

Νὰ κλαῖτε τὴ βαρειόμοιρη τὴ μάνα ὅταν λάχῃ
ἕνα μονάκριβο παιδὶ παρηγοριὰ της νἄχῃ.
Τρέμει φοβᾶται νὰ τὸ ἰδῇ, νὰ τὸ χαρῇ φοβᾶται,
'σ τὸ νοῦ της πάντα τὸ κακὸ μὲ προθυμιὰ θυμᾶται,
μὴ τ' ἀβασκάνῃ κανενοῦ πονηρεμμένο μάτι.
μὲ πόνο τὸ φυλάττει.

Τῶχεν ἡ δύστυχη φτωχὴ ἀπόκρυφο καμάρι,
δέκα χρονῶνε ἀταίριαστο γιὰ 'κείνη παλληκάρι,
τ' ἀνάθρεψε τὸ δάκρυ της, τὸ πλάταιν' ἡ εὐχή της,
τὴν πίκρα της τὴ γλύκαινε γλέποντας τὸ παιδί της,
κ' εἶχε 'σ τὰ στήθη ἀπόκρυφη ἐλπίδα φυτεμμένη,
ἄντρας ὁ Μῆτσος γλήγορα λεβέντης πῶς θὰ γένει.

Τῶχε ταμμένο 'σ τὴν Κυρά, 'ς τ' αὐτί του τοῦχε βέρα,
γιατ' ὠμοιαζε στὸ πρόσωπο τοῦ δύστυχου πατέρα,
ποὺ τἄφηκε χρονιάρικο παρηγοριὰ 'σ τὴ χήρα
ποὔταν ἡ δύστυχη φτωχιὰ καὶ νιὰ καὶ κακομοῖρα.

Ποτὲ δὲν τῶβγαν' ἀπωρῶς, ποτέ, ποτὲ τὸ βράδυ,
ἐτρόμαζε τὰ σκοτικὰ τὴ νύχτα 'σ τὸ σκοτάδι,
κι' ἂν τύχαινε καμμιὰ φορὰ νὰ βγῇ ἀπὸ καλό του
ψωμὶ ψημμένο τῶβανε 'σ τὸν κόρφο φυλαχτό του.

Μ' ἄλλα τῆς μάνας τ' ὄνειρα κ' ἡ μοίραις ἄλλα κάνουν
ὅταν γεννιέται τὸ παιδὶ καὶ πᾶν νὰ τὸ μοι-
[ράνουν,
'σ' ἄλλο τοῦ τάζαν ὀμμορφιαίς, βίο, δόξαις
['σ ἄλλο τάζουν
εἰς ἄλλο δίνουν τὴ ζωὴ κι' ἀπ' ἄλλο τὴν ἀρ-
[πάζουν.

II

Σὰν ἐγεννήθη τὸ φτωχὸ ἡ τρεῖς τους ξεκινοῦνε,
μιὰ νύχτα μ' ἀνεμορροπὴ καὶ πᾶν νὰ τὸ φκη-
[θοῦνε,
τῶταξ' ἡ μία ὀμμορφιά, ἡ ἄλλη ἐξυπνάδα,
ἔρχετ' ἡ τρίτ' ἡ πειὸ γρὴ ἀργὰ μὲ τὴν ἀράδα
καὶ τὶ παράξενη εὐχὴ !—τοῦ λέγει εὐτυχισμένο
νἆσαι μικρό μου πάντοτε καὶ καλοκαρδισμένο.
Μ'ἂν τύχῃ ἡ μάνα σου ποτὲ καμμιὰ φορὰ τὸ Μάϊ
μπήξῃ περόνια νὰ διαστῇ 'στὸν τοῖχο ἐδῶ 'στο
[πλάϊ,
καὶ ραγιστῇ ἡ πέτρα του καὶ πέσῃ ὁ καθρέφτης,
μὲ μιᾶς παιδί μου ἄψυχο 'στὸ θάνατο νὰ πέφτῃς.

. . . . . .

Σβοῦν τὸ καντῆλι φεύγοντας... κ' ἡ μάνα 'στὸ
[πλευρό της
νοιώθῃ λαχτάρ' ἀπόκρυφη,—ἔκλαιγετό μικρό της.

III

Εἶχαν περάσ' ἀργά —ἀργὰ χρόνια πολλὰ κ' ἐ-
[κείνη
πότε τὸ ζοῦσε μὲ δουλειά, πότε μ' ἐλεημοσύνη.
'στὴν ἀργατειὰ ὅταν ἔβγαινε σιμά της τὸ κορ-
[τοῦσε
στὴ φτώχεια της περήφανη ἦταν 'σὰν τὸ θω-
[ροῦσε

Μὰ μιὰν αὐγὴ ποῦ σκώθηκε, θυμήθηκ' ἀπὸ χρόνια
πῶς πίσω 'στὴ κασέλα της εἶχε τὰ δυὸ περόνια
πῶκαναν γιὰ τὸ διάσημο—τὴν ὄξον θύρ' ἀνοίγει
πέρνει μιὰ πέτρ' ἀπ' τὴν αὐλὴ καὶ τὰ περόνια μπήγει,
βαρεῖ 'στὸν τοῖχο δυὸ φοραῖς, τὴν τρίτη κάτω πέφτει
συντρίμματα κακότυχα ! τσακίζει τὸ καθρέφτη,
σκοτίζετ' ἀνταριάζεται... τέτοιο κακὸ ξαφνίζει
μέσα' στὸν ὕπνο τὸ παιδὶ κ' εὐθὺς παραλογίζει
καὶ σὲ μιὰν ὥρα εἶναι βουβό, νεκρὸ καὶ πεθαμμένο.

. . . . . .

Ἀνανοήθ' ἡ δύστυχη πῶς ἦταν μοιραμμένο,
καὶ 'κεῖ ὁποῦ ξεσχίζεται κι' ὁποῦ μοιρολογάει
τὴ κάθε μία ὀδηγάει
«σᾶν ἔχει γυιὸ μονογενῆ
τὸ Μάϊ μῆνα μὴ διαστῇ».

1884 **Νικολ. Ἰω. Σταματέλος**

ΝΕΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΙ ΜΑΣ

Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἀνανέωσαν τὰς ἐγγραφάς των καὶ ἐνεγράφησαν οἱ ἑξῆς νέοι συνδρομηταί

Σάσα Τομπάζη, Γ. Μαθιούδης, Ἑλένη Ἀγγελικούση, Βούλα Ψαροῦ, Ν. Μπάμπαλης, Ἐμμ. Πολυχρονίου, Δ. Τραπουτσόπουλος, Ἐλευθερία Τσουράπα, Μπέλλ Μάζα, Ἀναστ. Σπυρίδης, Π. Παντελάκης. Ἀνδρ. Ἀλεξανδράτος, Ἐμμ. Εἰρήνης, Ἀθηνᾶ Κολπάση, Π. Δημητρίου, Εἰρήνη Παπαδάκη, Ἰω. Γεωργέλης Ι. Κολλαίτης, Κ. Φουρτούνης, Ἀδαμαντία Φωτεινοῦ, Γ. Μπιρλίδης, Δ. Τζαβέλλας, Δ. Καραμπέρης, Ἀλ. Λαζαρίδης.